

Bitcoin a przepisy o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy

29 czerwca 2015

Jacek Czarnecki

Prawnik

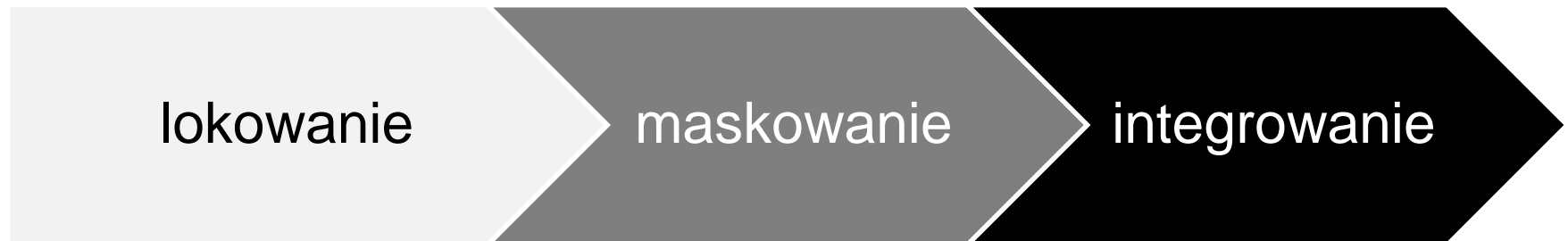
II Digital Money & Currency Forum, Warszawa

Bitcoin a AML

- Czym jest pranie pieniędzy?
- Przepisy polskie i unijne
- Praktyczne konsekwencje
- Nowa unijna dyrektywa AML
- Architektura prawna przeciwdziałania praniu pieniędzy
- Pranie pieniędzy a Bitcoin

Pranie brudnych pieniędzy

Przestępstwo prania brudnych pieniędzy

- Art. 299 § 1 kodeksu karnego
- *Kto **środki płatnicze, instrumenty finansowe, papiery wartościowe, wartości dewizowe, prawa majątkowe lub inne mienie ruchome lub nieruchomości**, pochodzące z korzyści związanych z popełnieniem czynu zabronionego, przyjmuje, przekazuje lub wywozi za granicę, pomaga do przenoszenia ich własności lub posiadania albo podejmuje inne czynności, które mogą udaremnić lub znacznie utrudnić stwierdzenie ich przestępnego pochodzenia lub miejsca umieszczenia, ich wykrycie, zajęcie albo orzeczenie przepadku,*
- *podlega karze pozbawienia wolności od 6 miesięcy do lat 8.*

Przestępstwo prania brudnych pieniędzy

- Art. 299 § 1 kodeksu karnego
- *Kto środki płatnicze, instrumenty finansowe, papiery wartościowe, wartości dewizowe, prawa majątkowe lub inne mienie ruchome lub nieruchomości, **pochodzące z korzyści związanych z popełnieniem czynu zabronionego**, przyjmuje, przekazuje lub wywozi za granicę, pomaga do przenoszenia ich własności lub posiadania albo podejmuje inne czynności, które mogą udaremnić lub znacznie utrudnić stwierdzenie ich przestępnego pochodzenia lub miejsca umieszczenia, ich wykrycie, zajęcie albo orzeczenie przepadku,*
- *podlega karze pozbawienia wolności od 6 miesięcy do lat 8.*

Przestępstwo prania brudnych pieniędzy

- Art. 299 § 1 kodeksu karnego
- *Kto środki płatnicze, instrumenty finansowe, papiery wartościowe, wartości dewizowe, prawa majątkowe lub inne mienie ruchome lub nieruchomości, pochodzące z korzyści związanych z popełnieniem czynu zabronionego, **przyjmuje, przekazuje lub wywozi za granicę, pomaga do przenoszenia ich własności lub posiadania albo podejmuje inne czynności, które mogą udaremnić lub znacznie utrudnić stwierdzenie ich przestępnego pochodzenia lub miejsca umieszczenia, ich wykrycie, zajęcie albo orzeczenie przepadku,***
- *podlega karze pozbawienia wolności od 6 miesięcy do lat 8.*

Przestępstwo prania brudnych pieniędzy

- **Art. 299 § 1 kodeksu karnego**
- *Kto środki płatnicze, instrumenty finansowe, papiery wartościowe, wartości dewizowe, prawa majątkowe lub inne mienie ruchome lub nieruchomości, pochodzące z korzyści związanych z popełnieniem czynu zabronionego, przyjmuje, przekazuje lub wywozi za granicę, pomaga do przenoszenia ich własności lub posiadania albo podejmuje inne czynności, które mogą udaremnić lub znacznie utrudnić stwierdzenie ich przestępnego pochodzenia lub miejsca umieszczenia, ich wykrycie, zajęcie albo orzeczenie przepadku,*
- **podlega karze pozbawienia wolności od 6 miesięcy do lat 8.**

Przeciwdziałanie

Architektura prawna przeciwdziałania praniu pieniędzy

Zalecenia FATF

Dyrektywa AML

Ustawa

FATF

- the Financial Action Task Force
- (Grupa Specjalna ds. Przeciwdziałania Praniu Pieniędzy)
- Organizacja międzyrządowa
- Zalecenia (1990, 1996, 2001, 2003, 2012)
- Monitorowanie wcielania zaleceń w życie, pomoc we wdrażaniu zaleceń, wydawanie innych dokumentów

Trzecia dyrektywa AML

- 2005
- *Obligated entities*
- CDD
- **Art. 4** – furтка do objęcia innych podmiotów zakresem regulacji, jeśli istnieje prawdopodobieństwo, że są używane dla celów prania pieniędzy
- **Art. 5** – furтка do przyjęcia bardziej restrykcyjnych regulacji

Ustawa o przeciwdziałaniu praniu brudnych pieniędzy (1/2)

- Ustawa z dnia 16 listopada 2000 r. o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu
- Generalny Inspektor Informacji Finansowej
- Instytucje obowiązane, m.in.:
 - Instytucje kredytowe
 - Instytucje finansowe
 - Firmy inwestycyjne
 - Podmioty prowadzące działalność w zakresie gier losowych, zakładów wzajemnych i gier na automatach
 - Przedsiębiorcy przyjmujący towary w gotówce o wartości równej lub przekraczającej równowartość 15.000 euro

Ustawa o przeciwdziałaniu praniu brudnych pieniędzy (2/2)

- Obowiązki instytucji obowiązanych
 - Rejestracja dużych transakcji
 - Rejestracja podejrzanych transakcji
 - Prowadzenie bieżących analiz transakcji
 - Przechowywanie rejestru transakcji oraz analiz
 - Środki bezpieczeństwa finansowego
 - Ocena ryzyka
 - Identyfikacja i weryfikacja
- Sankcje
 - Kary pieniężne
 - Sankcje karne

Pranie pieniędzy a Bitcoin

- **Art. 299 § 1 kodeksu karnego**
- *Kto środki płatnicze, instrumenty finansowe, papiery wartościowe, wartości dewizowe, prawa majątkowe lub inne mienie ruchome lub nieruchomości, pochodzące z korzyści związanych z popełnieniem czynu zabronionego, przyjmuje, przekazuje lub wywozi za granicę, pomaga do przenoszenia ich własności lub posiadania albo podejmuje inne czynności, które mogą udaremnić lub znacznie utrudnić stwierdzenie ich przestępnego pochodzenia lub miejsca umieszczenia, ich wykrycie, zajęcie albo orzeczenie przepadku,*
- *podlega karze pozbawienia wolności od 6 miesięcy do lat 8.*

Pranie pieniędzy a Bitcoin

- **Art. 299 § 1 kodeksu karnego**
- *Kto środki płatnicze, instrumenty finansowe, papiery wartościowe, wartości dewizowe, **prawa majątkowe** lub inne mienie ruchome lub nieruchomości, pochodzące z korzyści związanych z popełnieniem czynu zabronionego, przyjmuje, przekazuje lub wywozi za granicę, pomaga do przenoszenia ich własności lub posiadania albo podejmuje inne czynności, które mogą udaremnić lub znacznie utrudnić stwierdzenie ich przestępnego pochodzenia lub miejsca umieszczenia, ich wykrycie, zajęcie albo orzeczenie przepadku,*
- *podlega karze pozbawienia wolności od 6 miesięcy do lat 8.*

FATF a Bitcoin

- **Raport „*Virtual Currencies Key Definitions and Potential AML/CFT Risks*” (czerwiec 2014)**
 - wyjaśnienie zasad funkcjonowania „wirtualnych walut”
 - w największej mierze materiał edukacyjny
- **„*Virtual Currencies. Guidance for a Risk-Based Approach*” (czerwiec 2015)**
 - koncentracja na „bramach” do systemu finansowego – giełdach
 - cel: wyjaśnienie jak stosować zalecenia FATF do wirtualnych walut
 - pomoc krajowym regulatorom w stworzeniu odpowiednich przepisów

Trzecia dyrektywa AML a Bitcoin

- **Art. 4** – furтка do objęcia przez państwa członkowskie regulacjami giełd oraz innych podmiotów obracających kryptowalutami

Instytucje UE

Polska ustawa AML a Bitcoin (1/2)

- Instytucje obowiązane
 - „podmioty prowadzące działalność w zakresie wymiany walut”
- Transakcje
 - również „przeniesienie własności lub posiadania wartości majątkowych”
 - „wartości majątkowe” to również „prawa majątkowe”
- Pośrednie źródło interpretacji: odpowiedzi na interpelacje poselskie

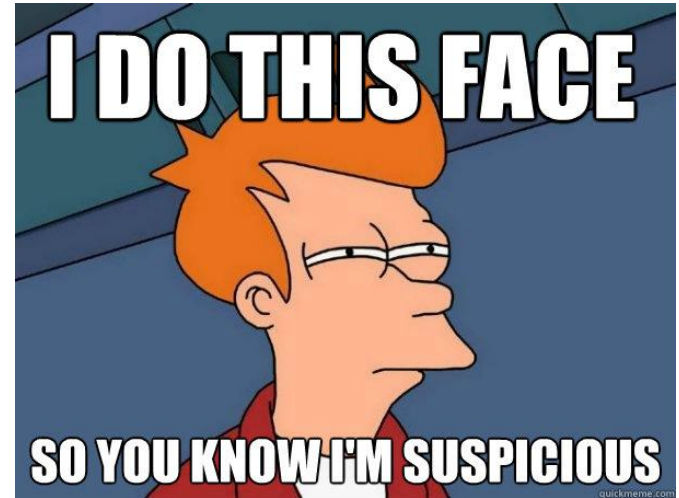

Polska ustawa AML a Bitcoin (2/2)

- Zainteresowanie GIIF
 - Lipiec 2014: „Komunikat Generalnego Inspektora Informacji Finansowej w sprawie niebezpieczeństw związanych z walutami wirtualnymi”
- Realny problem wykorzystywania giełd do procederu prania pieniędzy

Praktyczne konsekwencje

Zmiany? Czwarta dyrektywa AML (maj 2015)

- Brak rewolucji, ale istotne zmiany, m.in.:
 - Nowe definicje
 - Rozszerzony katalog objętych podmiotów
 - Regularne oceny ryzyka (Komisja – państwa członkowskie – regulowane podmioty)
 - Włączenie przestępstw podatkowych
 - Poważniejsze sankcje
- **Brak objęcia giełd i podobnych firm regulacjami pralniowymi**
- **Zachowano „furtkę” w art. 4**
- **Raport Komisji w czerwcu 2017 r. dotyczący ryzyk związanych z praniem pieniędzy w UE**
- **Analizy i raportowanie państw członkowskich**

Dziękuję za uwagę

Jacek Czarnecki

Aleje Ujazdowskie 10, 00-478 Warszawa
tel.: 22 437 82 00, 22 537 82 00
e-mail: Jacek.Czarnecki@wardynski.com.pl]

Całość niniejszej prezentacji jest chroniona prawami autorskimi. Nie wyraża się zgody na wykorzystywanie a w szczególności kopiowanie jakichkolwiek jej fragmentów. Prezentacja nie stanowi porady prawnej. Osoba podejmująca jakiekolwiek działania na jej podstawie działa wyłącznie na własne ryzyko.